

Otázka: Strunatci (Chordata)

Předmět: Biologie

Přidal(a): TS

kmen Strunatci

- nejdokonalejší živočišný kmen
- velká druhová rozmanitost, v různých prostředích
- obecné znaky:
 1. mnohobuněční
 2. tři zárodečné listy + coelom
 3. bilaterálně souměrní
 4. druhoústí
 5. žaberní štěrbin (spojují hltan s vnějškem)
- u ryb dýchaní u ostatních jen u embrií

- zvláštní znaky:

1. NS - dorzální na hřbetní straně nad chordou

- trubicovitá, centrální (mozek, mícha obvodové nervy)

2. chorda dorsalis= struna hřbetní

- tyčkovitý orgán entodermálního původu

- z velkých pružných buněk

- u nižších strunatců celý život u vyšších nahrazena páteří (mezodermální původ)

3. CS - uzavřená, na břišní straně těla pod střevem

4. ocasní část vybíhá za řitní otvor= postanální ocas

podkmen Pláštěnci (Tunicata, Urochordata)

- mořští

- tělo: soudečkovité, vakovité, na povrchu jednovrstevná pokožka→ vytváří plášť= tunica

(tuhý rosolovitý obal, tvořený sacharidem tunicinem)

- trávicí soustava: ústa→ hltan (obrvená rýha endostyl= zachycuje plankton)→ trávicí

trubice→ řiť

- dýchací soustava: žaberní vak= prostor kolem proděravělého hltanu, ústí samostatným otvorem ven

- cévní soustava: otevřená nebo chybí

- vylučovací soustava: chybí

- rozmnožovací soustava: hermafrodité, vývoj přes larvu (typické znaky často u larev a ne u dospělců, ontogenetická regrese= larva vyspělejší než dospělec
- někdy pučení

třída Sumky (Asciacea)

- solitérní nebo koloniální živočichové
- velikost: mm - 30cm
- tělo: soudečkovité, silný plášť
- dospělci přisedlí, larvy volné
- trávicí soustava: tvar písmene U
- výskyt: ve všech mořích do hloubky 50m
- zástupci: Sumka obecná

třída Salpy (Thaliacea)

- volně žijící
- velikost: 1mm - 15cm
- průhledný plášť, někdy světélkují
- výskyt: velké hloubky
- zástupci: Diola zoubkatá, Ohnivka atlantská

třída Vršenky (Copelata)

- velikost: 0,5cm - 30cm
- bezbarví, volně žijící
- tělo: dlouhý ocas a v něm chorda po celý život, není vyvinutý ožaberní hltan

endostyl redukován

- výskyt: v mořích do 100m
- zástupci: Vršenka středomořská

podkmen Bezlebeční (Cephalochordata)

- mořští
- velikost: 3 - 7cm
- tělo: rybovitého tvaru, ze stran zploštělé, v předu výběžek= rostrum, pod ním štěrbina a kolem ní 12 - 20 párů tykadel= cirri

podél těla dva postranní lemy, vzadu se sbíhají v řitní lem

na povrchu jednovrstevná pokožka, pod ní segmentovaný párový boční sval

chorda se táhne celým tělem i v dospělosti

- trávicí a dýchací soustava: ústa→ plachetka (= velum, odděluje ústa od hltanu)→

→ hltan (= pharynx, proděravělý 180 páry žaberních štěrbin,

na ventrální straně endostyl)→ střevo→ říť (=žaludek chybí)

hltnan je spojen s ožaberníkovým prostorem, dýchání probíhá

cévami kolem žaberních štěrbin + celým tělem

ožaberní prostor ústí atrioporem ven ve 2/3 těla

- cévní soustava: uzavřená, srdce chybí (břišní aorta a žaberní tepna= složité, kontraktilní)

- vylučovací soustava: protonefridie (kroužkovci)

- nervová soustava: dorzální nervová trubice, v přední části se rozšiřuje

- smysly: hmatové buňky, chemoreceptory= v pokožce a kolem úst

Hesovy buňky= míšňové oči (uvnitř míchy, fotoreceptory)

Kolikerova jamka= vířivá jamka (čich)

- rozmnožovací soustava: 26 párů pohlavních orgánů bez vývodů, po dozrání praskne stěna→

→ do ožaberního prostoru a ven= mimotělní oplození

nepřímý vývoj- embryonální fáze 5 dní, larvální 3 měsíce

- výskyt: v příbřežním litorálním pásu téměř všech teplých a mírných moří, v hloubce až 50m

- aktivní v noci

- potrava rosivky a prvoci

- zástupci: Kopinatec plžovitý